

**КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ,
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

від 14 травня 2019 р.

№ 93/1

Щодо проекту Постанови про подолання негативних наслідків екологічної ситуації в басейні річок Хомора та Случ на окремих територіях Хмельницької та Житомирської областей

(реєстр. № 10162)

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи розглянув проект Постанови про подолання негативних наслідків екологічної ситуації в басейні річок Хомора та Случ на окремих територіях Хмельницької та Житомирської областей (реєстр. № 10162 від 19.03.2019 р.), внесений народними депутатами України Литвином В.М., Бурбаком М.Ю., Герасимовим А.В., Купрієнком О.В., Рибчинським Є.Ю., Соболевим С.В., Новинським В.В., Бондарем В.В., Развадовським В.Й., Березюком О.Р., і відмічає.

У пояснювальній записці автори проекту Постанови зауважують, що враховуючи критичність ситуації із забезпеченням дотримання гарантованих Конституцією України прав громадян України на безпечне для життя і здоров'я довкілля, екологічної безпеки на території України (статті 16 і 50 Конституції України, статті 9 і 10 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»), санітарного і епідеміологічного благополуччя населення (стаття 4 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»), сприятливих умов життєдіяльності людей та необхідність оперативного її вирішення, нагальним є визнання басейну річок Хомора та Случ на території Полонського району Хмельницької області та Баранівського і Новоград-Волинського районів Житомирської області зоною надзвичайної екологічної ситуації та здійснення фінансової підтримки.

Проект Постанови передбачає рекомендувати: Кабінету Міністрів України здійснити подання Президенту України щодо визнання басейну річок Хомора та Случ на території Полонського району Хмельницької області та Баранівського і Новоград-Волинського районів Житомирської області зоною надзвичайної

екологічної ситуації; Президенту України - оголосити басейн річок Хомора та Случ на території Полонського району Хмельницької області та Баранівського і Новоград-Волинського районів Житомирської області зоною надзвичайної екологічної ситуації.

Як зазначено у пояснювальній записці, яскравим прикладом того, до чого можуть призвести скиди забруднених вод без очистки, є екологічна катастрофа, яка охопила Хмельницьку і Житомирську області. Напротязі чотирьох років до річок Хомора (Хмельницька область) і Случ (Хмельницька, Житомирська та Рівненська області) скидають небезпечні промислові викиди. Винуватцем забруднення органи виконавчої влади, місцевого самоврядування та місцеві мешканці вказують ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика – Україна» та КП «Полонне тепловодопостачання», розташовані в Хмельницькій області.

Комітет зазначає, що питання негативних наслідків екологічної ситуації в басейні річок Хомора та Случ на окремих територіях Хмельницької та Житомирської областей неодноразово розглядалось на засіданнях Комітету. Так, 19 червня 2018 року народними депутатами України – членами Комітету вкотре порушене питання щодо критичної екологічної ситуації, що назріла на території Хмельницької та Житомирської областей в басейнах річок Хомора та Случ через їх забруднення внаслідок несанкціонованих скидів Понінківської картонно-паперової фабрики та неналежного функціонування очисних споруд в місті Полонне. Про зазначене, вкотре, свідчила масова загибель риби, молюсків, водної рослинності та інших водних організмів, що сталася у травні 2018 року у Баранівському районі Житомирської області.

Комітет зауважив на неприпустимості ситуації, що склалася та звернувся до Мінприроди, Нацполіції, Держекоінспекції, Держводагентства, Держпродспоживслужби, Хмельницької та Житомирської обласних державних адміністрацій щодо вжиття заходів в частині посилення контролю виконання заходів, спрямованих на запобігання забрудненню річок Хомора та Случ, спільного рішення регіональних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій Хмельницької та Житомирської облдержадміністрацій, а також щодо напрацювання пропозицій щодо шляхів вирішення проблем екологічного оздоровлення басейну річок Случ і Хомора з конкретними термінами та відповідальними посадовими особами.

За інформацією Держекоінспекції, інструментально-лабораторні вимірювання показників якості стічних вод, що скидались у р. Хомора свідчать про постійне органічне забруднення за показниками хімічного споживання кисню та біохімічного споживання кисню за 5 діб, а також забруднення мінерального походження по фосфатах, азоту амонійному, завислих речовинах. Присутність цих забруднюючих речовин в кількості, що перевищує затверджені нормативи гранично допустимого скидання в середньому у 2-5 разів у зворотних водах на скиді у р. Хомора, підтверджує низьку біохімічну очистку стічних вод на очисних спорудах.

Комітет зазначає, що відповідно до статті 5 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», однією з підстав для оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації є значне перевищення

гранично допустимих показників якості навколишнього природного середовища, визначених законодавством.

Держекоінспекція також повідомила, що за результатами заходів державного нагляду (контролю) та у зв'язку з невиконанням раніше виданих приписів Держекоінспекції щодо недопущення погіршення якості води у контрольному створі р. Хомора нижче скиду, Держекоінспекцією внесено Держводагентству припис від 23.01.2018 № 1 про анулювання дозволу на спеціальне водокористування від 11.04.2017 № 1376, виданого ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика-Україна».

Рішенням Волинського окружного адміністративного суду від 04.09.2018 у справі № 826/1825/18 відмовлено у задоволенні адміністративного позову Держводагенства. Держводагентством, в свою чергу, подано апеляційну скаргу на рішення Волинського окружного адміністративного суду. 21.01.2019 Восьмим апеляційним адміністративним судом прийнято рішення апеляційні скарги Мінприроди та Держводагенства залишити без задоволення, а рішення Волинського окружного адміністративного суду залишено без змін.

Мінприроди та Держводагентством подано до Верховного Суду України касаційні скарги на рішення Волинського окружного адміністративного суду від 04.09.2018 та постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 21.01.2019 у справі № 826/1825/18 за позовом Держводагенства до ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика-Україна» про анулювання дозволу на спеціальне водокористування.

Відповідно до ухвал Верховного Суду України відкрито касаційні провадження за касаційними скаргами Мінприроди та Держводагенства.

За ініціативи Хмельницької облдержадміністрації 27 лютого 2019 року проведено комісійне обстеження ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика-Україна», у якому взяли участь представники Держекоінспекції, Полонської районної державної адміністрації, Головного управління Держпродспоживслужби у Хмельницькій області та ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика-Україна».

Під час комісійного обстеження встановлено, що порушення тривають.

Мінприроди відзначило, що поліпшенню екологічного стану річок Случ та Хомора сприятиме безумовне виконання у повному обсязі та у встановлені строки усіх протокольних рішень, напрацьованих за участю заінтересованих центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Держводагенство проінформувало про відсутність зауважень та пропозицій до проекту Постанови.

За результатами розгляду проекту Постанови Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Постанови про подолання негативних наслідків екологічної ситуації в басейні річок Хомора та Случ на окремих територіях Хмельницької та Житомирської областей (реєстр. № 10162 від 19.03.2019 р.), внесений народними депутатами України Литвином В.М., Бурбаком М.Ю., Герасимовим А.В., Купрієнком О.В., Рибчинським Є.Ю., Соболевим С.В., Новинським В.В., Бондарем В.В., Развадовським В.Й., Березюком О.Р. прийняти в цілому.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України від Комітету визначити народного депутата України, Дзюблика Павла Володимировича.

**Перший заступник
Голови Комітету**

А. ДИРІВ